

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Exilium

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

tatione proficiunt. Quod si in parvis verum est: quanto magis decet in maximis custodiri? *Veger. de re milit. l. 2.*

Vita humana proprie vti ferrum est: ferrum si exerceas conteritur: si non exerceas, tamen rubigo interficit eum: homines exercendo conteritur: si nihil exerceas, inertia atque torpedio plus detrimenti affert, quam exercitatio. *Gall. l. 1.*

Quem in ipsa re trepidare noluieris, ante rem exerceas. *Senec. 23. epist.*

Diligentia cuiuslibet operis obtutitas permollitur: sic prudentia sine iustitia parvi vel nihil prodest: iustitia vero sine prudentia multum: sic sine usu scientia parum: usus autem cum scientia multum. *Bec. de disciplina scho.*

Constantia parit, constantia parta dissolvit. *idem ibid.* Scintilla difficilis ventatis, facilius in disserendo reperitur, quam si studio obferuantiae per multum tempus committeretur: iuxta illud Aristotelis, bona opinio facit videte verum *idem ibid.*

Vnum hoc ad virtutis animi partem summopere conferre dicimus, exercitatio nem videlicet infantium, qua in moribus est. *Plar. 7. de leg. Dial.*

Oportet vos verborum nostrorum memores, si quid aliud exercitis cum virtute exerceatis: absque virtute exercitationes & possessiones omnes malas ac turpes esse. *Exercitatio sine virtute manca. *idem in Menex. l. 30.**

Exercitium est causa sanitatis, & de conuersione. *Aristot. lib. 5. Metaphysic.*

Exercitium vt in pluribus conseruat sanitatem. *idem lib. 1. Rhetorice.*

Exercitium temperatum conseruat sanitatem. *Aristot. libro 2. Ethic.*

Exercitatio facultatis gratia suscipitur. *l. 8. Top. c. 5.*

Et profuse & remisse nimum exercitationes labefactant vires, eueruntque funditus: & poculenta ac esculenta si modum transgrediantur, vel infra modum adhibentur, labefactant valeudinem eodem modo, si in moderata sunt & modica: parum augent, ac uidentur. *l. Ethic. 2. c. 2.*

Qui optime sit corpore constitutus naturaeque bonis, & adiumentis instructus: ei exercitatio optima conueniat, necesse est. *l. 4. de Rep. c. 1.*

ΑΡΟΠΗΘΕΓΜΑΤΑ.

Diogenes dicebat, usum atque exercitatio nem quemadmodum in actionibus extraneis, ita & in actionibus virtutis & animi, tum celebritatem quandam, tum facilitatem parere. *Laert. l. 5.*

Aristoteles frequenter dicere solebat ad parandam sapientiam tria pouillimum necessaria esse: Naturam, doctrinam, exercitatio nem. Exercitatio enim nisi naturae & doctrinae accedat, nil solidae eruditionis hauries. *Laert. l. 5. c. 1.*

Demetrius quendam inteliciter declamantem admonuit, vt sese diligenter exerceat: cumq; is respondisset, Nunquam apud me non declamo: nihil igitur mirum, inquit: si dicis inepte, qui haecenus semper stulto auditore solutus sis. *Erast. l. 8. apoph.*

Cicero, cum M. Crassum pro rostris magno populi applausu laudasset, & eundem postea ex eodem loco acerbis conuiciis incestaret: Quid, ait Crassus, an non me nuper ex hoc ipso loco laudasti? Laudam, inquit, sed exercendi gratia argumentum infame declamans. Solent enim Rhetores tractare materias *ad id eas*, velut cum laudant Bufirdem, aut febrim quartanam, aut ingratitude m. *Erast. l. 4. apoph.*

Socrates dicere solitus est, saltatione mouenti corpus spatiosa domo opus esse ad exercendum sese: at qui canit aut ratione sese exercet: huic vel stanti, vel accumbenti quoniam locus sufficere. Hoc dicto probabat moderatas exercitationes praetermitti a cibo sumptu: turbulentes improbat. *Erast. l. 3. apoph.*

Idem cum ad vesperam vsque deamouisset strenue, interrogatus cur id faceret? respondit, Quo melius coenam. Ostendit vir sapientissimus, exercitatio nem corporis multum prodesse sanitati. *Cic. l. 5. Tuscul. quast.*

Plato solebat admonere, vt neque corpus sine animo exerceamus, neque animam sine corpore: vt pariter virtusque citam habeamus. Nam alterum athletarum est, alterum inertium, *Laertius lib. 3.*

Anonymus Quoniam apud Lacedaemonios in summo pretio erat ius, quod illi nigrum appellant, adeo vt feniores hoc contenti non desiderarent carnes, sed eas iuuenibus cederent, Dionysius Sicilie tyrannus dicitur huius gratia coquum emisse: Laconicum, etq; mandasse vt sibi hoc ius appareret, nullus parens impendit. Quod vbi rex gustasset, ac displicuisset, expuit. Tum coquus, Huius inquit ius, o rex lumendat: postquam te Laconum more exercearis, & in Eis ota laueris. *Plur. in Lacon.*

ΣΙΜΙΛΙΤΥΔΙΝΕΣ.

Chrysostomi, sicut omne artificium corpore visitatione seruat, & additur: Sic & gratia omnis per exercitatio nem additur, & per detractionem minoratur. *lib. 6. 3. Math.*

D. Hieronymi, qui nauali prelio dimicaturi sunt, in tranquillo mari flectunt gubernacula, remouentur, & vncos preparant: dispositumque per tabulas dente gradu & labente vestigio stare sinister ostendunt: in simulacro pugnae didicerunt, in vero certamine sentit: & ego qui diu tacui (sistere quippe me locum supplicium est) prius exerceri cupio in paruo: quamquam rubiginem linguae abstergere, vt viderem rem historiam. *in vita Malchii monachi.*

Pij Pontificis, sicut caeca est sine duplici natura: sic est disciplina, in vtraque tamen parum momenti fuerit: exercitium: sed hisce tribus ab solutio cum certamine.

Plurarchi, vt ferrum aut aere vsu plendescit: Sic certitudo enitescit animi viget. *in moral.*

Ve ferrum si non vtiaris, obducitur rubigine: Sic negotios tractandis exerceas. *in moral.*

Ioannis Ludouici Vrius, Cato ingenium hominis esse simile, quod ex vsu plendescit: at in ocio rubigine & exedatur. Exercendum semper ingenium: ocaeriorum seminarum: si d' honesto alioque & pulchro conditione & virtute. Nam flagitiosis aut turpibus exercitiis non exerceat, sed corumpet. *in Sallustio. l. 2. c. 1.*

Thyrueri, Vinum suapte sponte paulatim expirat: vlla tam magna eruditio, & virtus, quae non curante tandem elanguescit atque decreuit. *in apoph.*

7 HISTORICA EXEMPIA.

Demosthenes: cum sibi non tam artem, quam nuntiationem deesse animaduerteret: subteritum suae adificauit, in quem singulis diebus descendit, & de, vo cisque componende causa: saepe etiam diuino continuo sibi egrotia altera capitis parte: vt ne transgredi, inde praerecedencia posset. *Alhan. lib. 7. Plur. in Demosth.*

In Elide septum est, quod Xistis ex eo appellatum: *Amphytrionis* filius, ad laborem patientiam quod ditionibus se confirmans, sentes omnes, qui pullum vellere ac eredere sit solitus. *Paul. l. 6.*

Lycurgus requirenti, cur corpora Virginum curantur & iaculorum iactu subigeret? Vt, inquit, famam dum in valentibus corporibus exordium acciperent, & ipse strenue partus iubeunt, facie simul & brachia perire decerent: dolores: ac si qua incumbat necessitas sua liberorum, & patris salute pugnare. *Plur. in apoph.*

Egamionidus ephebus factus, vbi palatru ditione non tam magnitudine virtutis seruauit, quam velle ad *Athletarum* usum: hanc ad belli exillimabat: nec ne. Itaque exercebatur plurimum currendo & latissimum, quoad stans completi posset, atque contentum plurimum stitit consumebat. *Probus in Epamoni.*

Socrates vsque ad vesperam conuiciis interduccitur. Interrogatus autem, cur id faceret? Quo melius sonari inambulando famem, respondit. *Plur. lib. 2. apoph.*

Exilium.

7 DEFINITIO.

EXILIUM, Graece *φύλαξις* & *φύλαξις* dicitur: Exilium autem venit ab exili, qui dicitur extra patriam esse, qui extra patriam eiectus est: hinc exilio dicitur extra patriam eiectus viuo, & exulabandus in exilio: Exsul, extra solum natale eiectus. *Heb. Nabul.* d' vrbis est, natuuit, fugit, vagatus est: Exemplum in *Cato* dicitur: *Graece vrbis* & fugio, iergum vero: De exilio prodit: *Plur. in Dictionario.*

7 POETICAE SENTENTIAE.

Eurip. in Med.

Πολύφθασις οφρα γὰρ εἰδὼς
Μυλὰ ἀστράχης ἐξίλιον μάλα σέον
Μέγδου δ' ἐκ ἄλλας οὐκ εἶδον
Ὅπως πατέρας εἶπε δαί.
Λαβὼν non alin d' supra
Quam terra patria priuati.

7 SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Exilium, est scelerum poena, *Parad. 4.*
Exilium ibi est, vbi virtuti non est locus. *Pro. 16. 11.*
Omnes scelerati & impii, quos leger caudo adiciunt, sunt, et si solum non mutant. *Parad. 4.*

terribile est iis, quibus quasi conscriptus est habitandi... patria miserum est, plena miserationum sunt provincie...

reditum pro exilio fore. Sunt quibus nunquam peius quam in patria sua sit. D. In exilium cogor. R. Cupiendo quod cogaris...

De exilio. DIAL. LXVII.

Franciscus Petrarcha.

D O L.

Quid tu igitur iusto pelli malles exilio? habes quod ad iniuriam cumulum ais id diuertim trahitur: habes...

Heracles interrogatus, Argiuusne esset, an Thebanus? respondit, Non vnam curo patriam iactare: omnis Græcia mihi patria est.

ΑΡΟΡΗΤΗΡΟΜΑΤΑ.

Demetrius dicebat peregrinationem & exilium vitæ frugalitatem docere: olla quippe, & thorus herbaceus, famis ac laboris sunt...

OLYMPIA

